

Al V-lea Congres internațional al matematicienilor români

Pitești, 22 - 28 iunie, 2003

Incepând cu anul 1929, s-au organizat, până în prezent, cinci congrese internaționale ale matematicienilor români.

Primul Congres a avut loc în anul 1929 la Cluj având ca promotor pe **Petre Sergescu**, dar având concursul celor mai renumiți matematicieni români din acea perioadă.

Al II-lea Congres a avut loc la Turnu Severin în 1932, bucurându-se ca și primul de participarea unor mari matematicieni ai timpului, **Paul Montel**, **Arnaud Denjoy**, **Wacław Sierpinski** și alții.

Al III-lea Congres s-a desfășurat la București în 1945, cu o participare modestă a matematicienilor străini, date fiind condițiile dificile de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial.

Cel de-al **IV-lea Congres** a fost organizat tot la București, cu o pregătire specială, în anul 1956. Statul român a făcut un efort special și prestigiul de care se bucurau matematicienii români (toți formați în marile școli din occident) au permis invitarea unui număr însemnat de matematicieni străini, de faimă internațională. Din *Franța* au participat **Jacques Hadamard** și **Arnaud Denjoy**, din *Japonia* - **Masuo Hukuhara**, din *Germania* - **W. Blaschke**, din *Statele Unite* - **Einar Hille** și **S. Eilenberg**, din *Uniunea Sovietică* - **I. Vekua**, din *Polonia* - **K. Kuratowski** și **T. Wazewski**. A fost un prilej de reîntâlnire a matematicienilor români din generația lui **Grigore Moisil**, **Gheorghe Vrănceanu**, **Miron Nicolescu**, **Simion Stoilow**, **Nicolae Teodorescu**, **Tiberiu Popoviciu** cu foștii lor mentori sau colegi.

După o întrerupere de 47 de ani, s-a organizat cel de-al **V-lea Congres** la *Universitatea din Pitești*, al cărei *Rector dr. Gheorghe Barbu* este el însuși matematician (format la Iași și București). Domnia sa și-a asumat sarcinile dificile ale organizării congresului, *eveniment organizat sub egida Academiei Române, a Universității București și a Institutului de Matematică "S. Stoilow" al Academiei Române*. Organizarea congresului a fost reușită, datorită în primul rând comitetului local de organizare, autorităților locale și sprijinului acordat de la București. Ca o nouă caracteristică a acestui congres, subliniem prezența unui număr însemnat de matematicieni români care-și desfășoară acum activitatea în țări străine (a se vedea *Libertas Mathematica*, vol. XXIII, în care se află numele și adresele a peste 300 de matematicieni români ce dețin catedre în universități din străinătate, pe toate continentele Terrei). "*Ziarul de Azi*" din Pitești, în timpul desfășurării congresului, a publicat numeroase relatări și informații privind participarea unor renumiți matematicieni străini, dar și a multor matematicieni români care au activat sau activează în alte țări. Printre cei din ultima categorie vom aminti academicienii **Nicolae Cristescu** și **Nicolae Dincoleanu**, **Sergiu Klainerman** (Princeton), **Dan Burghilea** (Columbus - Ohio), **Daniel Tataru** (Berkeley, CA), **Henri Moscovici** (Columbus - Ohio), **M. Epstein** (Tel Aviv), **Radu Teodorescu** (Laval, Canada).

Spre deosebire de multe alte congrese sau conferințe cu participare internațională, congresele internaționale ale matematicienilor români au fost întotdeauna caracteri-

zate printr-o largă reprezentare a tuturor domeniilor de bază din cercetarea matematică. Astfel, cele peste 400 de comunicări anunțate pentru Congresul al V-lea, au fost distribuite în 15 secții, începând cu *Logica, Algebra și Teoria numerelor*, mergând până la *Istoria și Filozofia matematicii și Pedagogia matematicii*. Au fost reprezentate *Geometria, Analiza clasică și modernă, Ecuațiile diferențiale, Teoria controlului optimal, Teoria probabilităților și Statistica matematică, Cercetarea operațională, Mecanica și Astronomia, Fizica matematică*. Lucrările s-au desfășurat atât în plenul congresului (începând cu ședința de deschidere la care *Ambasadorul Franței* la București, E. S. **Philippe Étienne**, el însuși matematician și admirabil vorbitor, a captivat audiența), precum și în numeroase secții pe specialități.

Pe lângă matematicienii străini care au participat la Congres, venind din *Statele Unite, Canada, Franța, Germania, Rusia, Ungaria, Italia* și alte țări, trebuie să remarcăm prezența destul de însemnată a matematicienilor din *Republica Moldova*.

Este destul de dificil să prezentăm o vedere de ansamblu asupra desfășurării Congresului al V-lea al matematicienilor români, dată fiind varietatea domeniilor abordate de către participanți. Vom sublinia totuși faptul că *programul și desfășurarea lucrărilor congresului s-au încadrat în standardele internaționale*. O critică ce s-a adus organizatorilor a fost aceea că data congresului a coincis cu multiple activități academice, cum ar fi: examenele studențești, examenul de licență și altele. În felul acesta, mulți doritori din țară de a participa au fost absenți.

Vom încheia subliniind faptul că acest al V-lea Congres a ilustrat *vitalitatea matematicii românești, încadrarea ei reușită în comunitatea matematică internațională*. Să sperăm că următorul congres va avea loc după o perioadă nu atât de îndelungată ca până acum.

Constantin CORDUNEANU
University of Texas at Arlington